

Meditatief moment, dinsdag 27 oktober 2020

Welkom allemaal, u in de Bosbeskapel en u die thuis meeluistert naar dit Meditatief moment op dinsdag 27 oktober 2020.

Fijn dat u meeluistert!

Mijn naam is Wim Davidse, ik ben lid van de Bosbeskapel, die deel uitmaakt van de Protestantse gemeente Den Haag Zuid/west.

We steken nu in de kerk de gemeentekaars aan, aan de Paaskaars.

Als symbool van het licht waar we naar zoeken.

Als thema voor deze korte meditatie heb ik gekozen voor het onderwerp 'de ziel'. Ik ga hiervoor uit van twee verzen uit Psalm 62 en gedeelten uit een gedicht van de Poolse dichteres Symborska.

We luisteren nu eerst naar pianomuziek van de Franse componist Erik Satie.

Het is 'verstilde muziek die nergens vandaan schijnt te komen en die nergens heengaat', zo zegt de toelichting bij deze CD.

Pieter van Leeuwen speelt deze muziek.

De muziek klinkt vanaf de CD (3 min.)

Ypie Veer leest enkele regels voor uit Psalm 62 (verzen 6 en 7)

Zoek rust, mijn ziel, bij God alleen,

van Hem blijf ik alles verwachten.

Hij alleen is mijn rots en mijn redding,

mijn burcht, ik zal niet wankelen.

Het gedicht van Symborska heet '**Niets cadeau**'. Zij drukt hierin uit dat we ons lichaam te leen hebben gekregen, alles ervan moet weer terug. Maar met de ziel is iets bijzonders aan de hand.

Niets cadeau

Niets cadeau gekregen, alles te leen.

Ik zit tot over mijn oren in de schulden.

Ik zal met mezelf

voor mezelf moeten betalen,

mijn leven voor mijn leven geven.

Het is nu eenmaal zo ingericht

dat het hart terug moet

en de lever terug moet

en elke vinger afzonderlijk.

.....

De lijst is uitputtend
en het ziet er naar uit
dat we met lege handen zullen achterblijven.

Ik kan me niet herinneren
waar, wanneer en waarom
ik zo'n rekening
heb laten openen.

Het protest ertegen
noemen we de ziel
En dat is het enige
wat niet op de lijst staat.

Korte overdenking

Ik denk dat het geloof in de ziel wat verdwenen is, met de afname van het christelijk geloof.

Toch komt het woord 'ziel' regelmatig voor in het hedendaagse spraakgebruik.

Ik geef enkele voorbeelden:

- Op je ziel getrapt worden
- Muziek die je tot in de ziel raakt
- Je werkt te hard, je ziel kan je niet bijhouden, hoorde ik eens een collega zeggen
- Dat snijdt me door de ziel, hoorde ik laatst iemand op TV zeggen
- Ik hou zielsveel van Nederland, zei premier Rutte in een persconferentie

We kunnen het woord 'ziel' blijkbaar nog niet missen. Wat willen we ermee zeggen?

IK denk dat we met het woord 'ziel' iets willen zeggen over de kern van onze persoon, ons diepste wezen.

Dat blijkt ook uit het gedicht van Symborska. We zijn sterfelijk, we moeten ons lichaam met al z'n onderdelen weer teruggeven. Maar dat is niet alles. Er is protest daartegen en dat noemen we de ziel. En die wil niet teruggegeven worden. Die blijft, zou je kunnen zeggen.

In de Middeleeuwen was het geloof in de ziel vanzelfsprekend. De christelijke mysticus, Meister Eckhart, heeft daar toen mooie dingen over gezegd, vind ik. Bij hem was de ziel de plek waar God en mens elkaar ontmoeten. In een preek zei hij bijvoorbeeld eens:

'De ziel is de plek waar de mens het meest mens kan zijn en waar God het meest God kan zijn'.

Zo gezien is het belangrijk om contact te hebben met je ziel.

Bij Meister Eckhart is stilte de poort naar de ziel. Even niet meer versnipperd raken in de

dagelijkse drukte, niets doen en stil vallen.

Renske Visser heeft in haar meditatie vorige week gezegd hoe je een half uur of zo stil in je kamer kunt zitten, zonder je door iets te laten afleiden.

In zo'n stilte kan er ruimte komen voor de woorden van Psalm 62. Zoek rust mijn ziel bij God alleen. Wanneer je diepste kern, je wezen, tot rust is gekomen, open is, komt er ruimte voor een Godservaring.

Dat is in deze tijd, met al zijn corona-beperkingen toch wel belangrijk, denk ik. Zo'n ervaring kan er voor zorgen dat de donkerte om ons heen niet het laatste woord heeft.

Door contact met de ziel, met je kern, kunnen er ook onvermoede krachten in de mens wakker geroepen worden. Het kan je zomaar overkomen dat je in moeilijke omstandigheden, waarin je geen uitweg ziet, ineens het gevoel krijgt dat je gedragen wordt. Alsof er een bodem in jezelf is.

Van waar je je af kunt zetten.

Waaruit je kracht kunt putten.

Ik hoop dat we in de komende moeilijke maanden, vanuit onze diepste kern, krachten ontvangen om er goed doorheen te komen.

En om ook nog om te zien naar mensen die het nog moeilijker hebben dan wij. 458

Muziek

We luisteren nu naar een Taize lied 'Mijn ziel verstillt', een lied op basis van psalm 62.

De tekst luidt als volgt:

Mijn ziel verstillt in rust en vrede

bij God: van Hem alleen mijn heil.

Ja, bij de Heer verstillt mijn ziel in vrede,

keert zich stil tot Hem.

Het koor herhaalt deze tekst verschillende malen.

De muziek klinkt (3 min.)

Ik wil nu een gebed uitspreken in de vorm van een gedicht van de dichter J.C. Van Schagen. Het heet '*Maak ons stil*'.

Maak ons stil dan

als het sidderend rechtstandig zweven

van een vlam -

zuiver staat zij,

bloem van pijn,

verslonden in het hoge feest der vernietiging -
wij allen wachten in het donker,

Vreemdeling.

tot Gij ons terugneemt in Uw branden,

U alleen behoort ons hart.

Amen

Tot slot Gregoriaans gezang van het koor 'Wishful singing' van de cd genaamd 'In Mysterium'. Het koor zingt in het Latijns en de eerste regels luiden:

U maakt van de wolken Uw wagen, Heer,
En beweegt U op de vleugels van de wind

De cd vermeldt als toelichting dat het gezang klinkt als een zacht suizende bries, een bries waarin de profeet Elia God ervoer.

De muziek klinkt (3 min.)

Noot:

Mijn overdenking is mede geïnspireerd door het boekje *Niets cadeau* van de filosoof Gerard Visser.